

Raadsvoorstel

agendapunt

Aan de raad van de gemeente IJsselstein

Zaaknummer:	829932	Datum:	26 mei 2020
Programma:	Programma 4: Onderwijs, sport en cultuur	Blad:	1 van 5
Commissie:	Samenleving		
Portefeuillehouder:	P.J. Bekker		
Informatie bij:	E.D. Luchtenburg		
E-mail/tel.nr.:	e.luchtenburg@ijsselstein.nl		
Evaluatiedatum:			

Onderwerp

Subsidiebeschikking Museum IJsselstein 2021-2024

Samenvatting

Met de grote culturele instellingen in IJsselstein zijn er meerjarige (4 jaar) subsidies verleend. Na 4 jaar wordt er geëvalueerd en wordt bepaald of en zo ja wat de precieze inhoud wordt van de nieuwe subsidiebeslissing. Dat geldt ook voor de subsidie voor het museum. Het museum heeft een nieuwe aanvraag ingediend voor de periode 2021 tot en met 2024. Op inhoud is de gemeente zeer tevreden over het museum. Met een relatief beperkt financiële bijdrage hebben de directeur, medewerkers en bestuur het museum omgevormd van een gemeentelijk museum naar een eigentijds museum. Er is wel een vraagstuk met betrekking tot het gevraagde subsidiebedrag. In de meerjarenbegroting is een bedrag van 225.000 euro structureel opgenomen. Het college ziet mogelijkheden dat bedrag binnen de begrotingskaders te verhogen tot 250.000 euro. Het museum heeft een aanvraag gedaan van 300.000 euro structureel (vanaf het jaar 2022). De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat de onbezoldigde directeur stopt en het voornemen is een betaalde directeur wordt aan te trekken. Het college ziet vooralsnog – gezien de financiële situatie - geen mogelijkheden om hiervoor gemeentelijke bijdrage toe te kennen.

Inleiding

Het museum heeft een subsidieaanvraag gedaan bij de gemeente voor de periode 2021 – 2024, waarvan vanaf het jaar 2022 een aanvraag voor een bedrag van 300.000 euro structureel. Dat is een stijging van 50.000 euro ten opzichte van de huidige situatie. De belangrijkste reden hiervoor is dat het museum een betaalde directeur wil aanstellen. De huidige directeur heeft de afgelopen jaren de functie onbezoldigd ingevuld. Dit heeft de afgelopen jaren veel voordeel opgeleverd, zowel financieel als inhoudelijk. De huidige directeur heeft aangeven te stoppen als directeur. Het vraagstuk dat hierbij ontstaat is dat er in de begroting een bedrag van 225.000 euro is opgenomen voor de subsidie aan het museum. Het college kan binnen de bestaande begrotingskaders dit bedrag eventueel verhogen met 25.000 euro, maar ziet geen mogelijkheden binnen de begroting om de gevraagde aanvullende 50.000 euro vanaf het jaar 2022 beschikbaar te krijgen. Het museum is geliefd onder cultuurliefhebbers in IJsselstein en omgeving. Om die reden wil het college de gemeenteraad betrekken bij dit vraagstuk. Daarbij heeft de raad het budgetrecht. Om deze reden wil het college dit financiële dilemma met de gemeenteraad delen.

Beleidskaders

Voor dit raadsvoorstel zijn de volgende beleidskaders van belang:

- De beleidsregels kunst en cultuur (2013)
  - De Algemene subsidieverordening (procedureregels)
  - De meerjarenbegroting
-

Wat willen we bereiken?

Het college wil voor de zomer duidelijkheid geven aan het museum welke nieuwe subsidie er aan het museum kan worden toegekend.

Waarom willen we dit?

Argumenten

De gemeente IJsselstein kent een levendig en rijk cultureel leven. Er zijn veel en veel actieve verenigingen. Het museum, de bibliotheek en het theater zijn daarbij belangrijke ankers. Het gaat hier om het museum. Het museum kent een bijzondere geschiedenis. Tot 2011 was het museum een gemeentelijk museum. Het toenmalige gemeentebestuur besloot te bezuinigen op het museum door het toenmalige museum te sluiten en de collectie en de educatieve taken onder te brengen bij respectievelijk De Waag en de bibliotheek. De subsidie werd daarbij verlaagd van 375.000 euro naar 175.000 euro. Toen sluiting in 2011 dreigde heeft de huidige museumdirecteur een businessplan opgesteld in samenspraak met een aantal deskundigen op juridisch, financieel en cultureel gebied. Het businessplan onder naam: "Aanpakken en doorpakken" was de basis voor een doorstart van het museum. Na de verzelfstandiging ontving het museum de verlaagde bijdrage van 200.000 euro (van 375.000 euro) voor het tentoonstellen van de basiscollectie en cultuureducatie voor de jeugd. Op 1 januari 2012 is het vernieuwde museum van start gegaan.

De achterliggende jaren heeft het museum zich onder de bezielende leiding van genoemde directeur ontwikkeld tot een modern museum met een groot aantal activiteiten. Door het grote netwerk van de directeur was het museum in staat om toonaangevende tentoonstellingen te organiseren zowel binnen het museum als op de satellietlocaties (bijvoorbeeld het museumpark en de kasteltoren). Ook de huisvesting en aankleding van het museum zijn sterk gemoderniseerd waardoor het een eigentijds museum is. Door kenners wordt het museum gekarakteriseerd als een regionaal relevant museum waar oude en hedendaagse kunst, culturele en actuele thema's, historisch en nieuw erfgoed op kwalitatieve manier belicht worden.

Voor de nieuwe subsidieperiode heeft het museum een aanvraag gedaan voor een verhoging van de structurele subsidie met 75.000 euro (25.000 euro is toegezegd + 50.000 euro vanaf het jaar 2022), tot 300.000 euro. De belangrijkste reden hiervoor is dat de huidige onbezoldigde directeur na 10 jaar stopt met het directeurschap. De gevraagde aanvullende middelen zijn bedoeld om een betaalde directeur te kunnen aantrekken. Het college begrijpt dat dit leidt tot een kostenstijging en vindt het om die reden begrijpelijk. De afgelopen jaren heeft IJsselstein enorm profijt gehad van een onbezoldigde directeur. Los van de inhoudelijke inbreng heeft dit ook veel kosten bespaard. Het college ziet gezien de financiële situatie van de gemeente op voorhand geen mogelijkheden om binnen de begroting 50.000 euro structureel beschikbaar te maken vanaf het jaar 2022.

De directeur en het bestuur van het museum hebben aangegeven dat als het subsidiebedrag niet wordt verhoogd het museum eind dit jaar de deuren sluit. Men ziet geen mogelijkheden om het museum verantwoord open te houden. Het college ziet dat het museum efficiënt is georganiseerd maar constateert ook dat het museum de afgelopen periode de mogelijkheid heeft gezien om te komen tot vermogensopbouw. In de marge zijn er vast nog mogelijkheden om de kosten te beperken of de inkomsten verder te verhogen, maar hiermee wordt geen stabiele basis gecreëerd om de vaste directeur te bekostigen.

Voor verdere achtergrondinformatie verwijzen wij u naar onze raadinformatiebrief van 1 mei (zaak 822366) en de antwoorden op de schriftelijke artikel 35 vragen van de ChristenUnie (zaak 826491) die ook op 1 mei zijn aangeboden.

Alternatieven

Er zijn 3 alternatieven:

1. De subsidie toch verhogen met 50.000 euro structureel vanaf het jaar 2022.

Het college ziet daartoe op voorhand geen mogelijkheden binnen de begroting. De meerjarenbegroting is weliswaar sluitend maar de financiële situatie is kwetsbaar. Los van de toekomstige effecten van de coronacrisis is er een grote taakstelling opgenomen in de begroting rond de kosten voor het sociaal domein. Het college heeft ook onderzocht of de gevraagde middelen van 50.000 euro gevonden konden worden binnen het taakveld kunst en cultuur. Binnen dit taakveld is 1,9 miljoen euro beschikbaar. Circa 90% procent van dit bedrag is bedoeld voor de bibliotheek, het museum en het theater. Het resterende bedrag (circa 10 %) wordt als subsidie verstrekt aan individuele verenigingen. Gezien de onzekere situatie van het Fulcotheater is het nu niet verstandig om de subsidie aan het theater te verlagen. Ook bij de bibliotheek ligt een verlaging van de subsidie op dit moment niet voor de hand. Een groot deel van de subsidie aan de bibliotheek hangt samen met de huur van het pand. Daarnaast blijkt uit gesprekken met de bibliotheek ook dat zij een hoger subsidiebedrag willen ontvangen om activiteiten te kunnen uitvoeren.

2. Het herdefiniëren van de opdracht aan het museum

De gemeente geeft subsidies om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Daarmee ligt er een relatie tussen de verstrekte financiële middelen en de doelstellingen. De huidige subsidie is bedoeld voor het beheren en tentoonstellen van de gemeentelijke collectie en het verzorgen van een educatief programma voor IJsselsteinse jongeren. De extra verhoging van 50.000 euro vanaf het jaar 2022 is gericht om het museum te behouden met eenzelfde kwalitatieve programmering en uitstraling. Al is het wel de vraag of een nieuwe directeur de huidige directeur kan evenaren. De heer Murk heeft een enorme drive, heeft een groot netwerk en is persoonlijk zeer betrokken bij het wel en wee van het museum.

Er kan echter ook worden gekozen om de opdracht van het museum te beperken tot bijvoorbeeld de specifieke IJsselsteinse collectie en educatietaak. De consequentie hiervan is dat de huidige directeur en het bestuur stopt en dat het college de taken elders moet beleggen. Een ander effect is dat alle inspanningen van de afgelopen jaren om het museum op het huidige niveau te krijgen voor niets zijn geweest. Feitelijk gaan we daarmee terug naar de situatie in 2011.

3. Een fundamenteel onderzoek cultureel veld

De afgelopen periode heeft het college gesproken met de directies en besturen van de Bibliotheek Lek en IJssel, het Fulcotheater en het Museum IJsselstein over de meerjarige subsidieovereenkomsten. In alle gesprekken komt naar voren dat partijen vinden dat – om hun activiteiten goed uit te kunnen voeren – het subsidiebedrag substantieel omhoog moet. Het college is met de partijen in gesprek vanuit het door de gemeenteraad meegegeven budgettaire kader van 1,9 miljoen, waarbij de subsidie aan de verenigingen (circa 10%) voor het college een gegeven is. De weg die nu wordt gekozen is om in overleg met de directies te zien of er aanpassingen en efficiëntiemaatregelen mogelijk zijn. Deze weg biedt volgens het college steeds minder soelaas omdat in de gesprekken blijkt dat dit steeds minder goed mogelijk is. Dit levert spanning in de relatie op. Daarnaast dreigt het zogenaamde verwateringseffect. Doordat de subsidie volgens partijen onvoldoende is wordt er ingeleverd op kwaliteit en de mogelijkheden waardoor het risico bestaat dat op (korte) termijn alle functies kwalitatief onder de maat zijn, terwijl er nog steeds veel geld omgaat in het culturele taakveld.

Bovenstaande kan aanleiding zijn om het traject dat is gestart rond het Fulcotheater te verbreden en samen met de verenigingen, inwoners, ondernemers en de raad het komende jaar na te denken hoe het culturele veld zich in IJsselstein verder moet ontwikkelen. Willen wij de drie cultuurankers alle drie in deze mate in stand houden of kunnen daar fundamentele keuzes worden gemaakt, kunnen commerciële of maatschappelijke partijen een belangrijkere rol spelen, is een samenwerking mogelijk tussen de partijen, kan regionale samenwerking een rol spelen om samen kosten en expertise te delen. Deze meer fundamentele voorkeur sluit aan bij de werkwijze rond het Fulcotheater. Het dilemma is echter dat het museum nu duidelijkheid wil over de meerjarige subsidie. Daarnaast kost het enige tijd om de gemaakte keuzes te realiseren, zeker ook omdat het college een zachte landing voorstaat. Keuze voor dit alternatief kan betekenen dat de raad de subsidie van het museum verhoogt

voor de termijn van de subsidie tot 300.000 euro, met daarbij de voorwaarde dat de directeur en bestuur actief deelneemt aan het bovengenoemde traject.

Kanttelingen

Als het museum stopt kost de afbouw, de ontvlechting en het onderbrengen van de collectie tijd van de gemeente. De inschatting is dat hiermee 500 uur is gemoeid. Deze capaciteit moet extra worden ingehuurd.

Als het museum stopt ontstaat er een natuurlijke mogelijkheid om het onderbrengen van de collectie en de educatiefunctie te betrekken bij het proces dat loopt rond het Fulcotheater. In die beperkte opvatting is mogelijk om te komen tot een combinatie.

Wat gaat het kosten?

Er zijn drie opties. Deze hebben ieder andere financiële consequenties:

1. Aanbod van college:

In gesprek met de directie van het museum heeft het college aangegeven een subsidiebedrag voor 4 jaar te willen hanteren van 250.000 euro per jaar. Hiermee heeft het museum voor de komende 4 jaar zekerheid over de hoogte van het subsidiebedrag. In de meerjarenbegroting van de gemeente is een bedrag van 225.000 opgenomen. Het aanvullende bedrag van 25.000 euro dekt het college binnen het taakveld kunst en cultuur en bezuinigt daarmee op andere onderdelen binnen dit taakveld.

2. Aanvraag museum: het museum heeft een subsidieaanvraag gedaan van 300.000 euro per jaar vanaf 2022. Het college heeft een bedrag van 250.000 euro beschikbaar. Voor een bedrag van 50.000 euro vanaf het jaar 2022 heeft het college op dit moment geen dekking.

3. Herdefinitie opdracht museum/stoppen museum: In dat geval hoeft er geen subsidie meer te worden verstrekt aan het museum. Hiermee komt een bedrag van 225.000 euro beschikbaar. Als de gemeenteraad het college de vrijheid geeft om de educatietask en het tentoonstellen van de IJsselsteinse collectie wel vorm te geven is een bedrag van naar schatting 175.000 euro nodig. In dat geval resteert er een bedrag van 50.000 euro voor de algemene dienst.

Communicatie en participatie van het voortraject

Met de directeur en een delegatie van het bestuur hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden. Die gesprekken waren openhartig en duidelijk. Van een aantal partijen binnen en buiten IJsselstein zijn adhesiebetuigingen ontvangen.

Communicatie besluit en eventueel vervolg participatietraject

Na het raadsbesluit zullen wij ons besluit over de subsidieaanvraag persoonlijk toelichten aan het bestuur van het museum.

Voorstel

Het voorstel van het college om het subsidiebedrag voor het museum IJsselstein structureel te verhogen met 25.000 euro tot 250.000 euro te onderschrijven en het college te verzoeken de dekking voor het bedrag van 25.000 euro te vinden binnen het taakveld kunst en cultuur.

Overzicht bijlagen:

n.v.t.

De raad van de gemeente IJsselstein;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2020, zaaknummer 829932

BESLUIT:

Het subsidiebedrag voor het museum IJsselstein structureel te verhogen met 25.000 euro tot 250.000 euro. Het college heeft de opdracht de dekking voor het bedrag van 25.000 euro te vinden binnen het taakveld kunst en cultuur.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente IJsselstein, gehouden op 2 juli 2020

de griffier,

de voorzitter,

A.J.O. van Kooij

mr. P.J.M. van Domburg